

บทที่ 1

บทนำ

หอมหัวใหญ่ เป็นพืชผักที่มีความสำคัญชนิดหนึ่งที่ใช้เป็นอาหารประจำวันของคนไทย มีปริมาณการบริโภคในปีหนึ่งกว่า 30,000 ตัน ปริมาณผลผลิตมีมากกว่าความต้องการภายในประเทศ การเพาะปลูกจะทำเพียงปีละครั้ง (สำนักงานการค้าภายในเขต 5, 2529) หอมหัวใหญ่เจริญเติบโตได้ดีในที่มีอุณหภูมิระหว่าง 13 ถึง 24°C. เหมาะสมที่จะปลูกในฤดูหนาวทางภาคเหนือของประเทศไทย (นงลักษณ์, 2525) พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ บริเวณอำเภอสันป่าตอง และอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันการเพาะปลูกหอมหัวใหญ่ต้องนำเข้าเมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศ ปริมาณนำเข้าปีละหลายพันปอนด์ การปลูกด้วยหัวสามารถทำได้แต่ยังไม่เป็นที่นิยมของเกษตรกร (สำนักงานการค้าภายในเขต 5, 2529) การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่จะเป็นความรู้พื้นฐานในการผลิต และปรับปรุงพันธุ์ต่อไป สำหรับหอมแดงซึ่งเป็นพืชสกุลเดียวกับหอมหัวใหญ่นั้นสามารถออกดอกและให้เมล็ดในช่วงฤดูหนาวของจังหวัดเชียงใหม่ได้ดี (กรรทอง, 2524) ดังนั้นหอมหัวใหญ่ก็น่าจะสามารถออกดอกหรือทำให้ออกดอก และติดเมล็ดได้เช่นกัน (นงลักษณ์, 2525)

การวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษา คือเพื่อศึกษาสรีรวิทยาเกี่ยวกับการออกดอก และการติดเมล็ดของหอมหัวใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ควบคุม และสภาพธรรมชาติของจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาผลของอุณหภูมิต่ำ (9 ถึง 13°C.) ที่มีต่อการออกดอก
  - 1.1 ศึกษาขนาดของหอมหัวใหญ่ที่จะออกดอกได้

1.2 ศึกษาช่วงเวลาที่ได้รับอนุมัติต่ำ(9 ถึง 13 ๕.)ที่จะทำให้ออกดอกได้

2. ศึกษาสภาพธรรมชาติในแปลงปลูก(ข้อมูลทางอุตุนิยมหาวิทยาลัย)ที่จะมีผลต่อการออกดอกหลังจากได้รับอนุมัติต่ำ(9 ถึง 13 ๕.) ในตู้ควบคุมอุณหภูมิ

3. ศึกษาความสามารถในการติดเมล็ด ภายใต้สภาพแวดล้อมในฤดูกาลต่างๆ ของจังหวัดเชียงใหม่

3.1 ฤดูร้อนระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม

3.2 ฤดูฝนระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน

3.3 ฤดูหนาวระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ควบคุมการผลิตละออง เกสรหอมหัวใหญ่